

Jäljet hiekkassa

Taru ja Tarmo Väyrynen

Jäljet hiekassa

Taru ja Tarmo Väyrynen

Jäljet hiekassa

© 2020 Väyrynen, Tarmo; Väyrynen, Taru
Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa
ISBN:9789528024422

Aurinko ei ollut vielä noussut, mutta Rosman satamassa valmistauduttiin muutamissa laivoissa levittämään purjeet. Aamutuuli oli virinnyt, ja sitä hyväksi käyttäen satamasta pääsisi avomerelle soutamatta.

Amir seiso i linnavuoren huipulla, josta näki sen itäpuolella olevaan satamaan, mutta myös lännessä olevaan lahteen, jonka hiekalle oli vedetty pienempiä, paikallisliikenteeseen tarkoitettuja laivoja ja veneitä. Lahden rannalla, linnavuoren kupeessa, oli Rosman kaupunki. Se oli pieni ja vaatimaton verrattuna Motun pääkaupunkiin Motanaan, jossa hän oli asunut kymmenvuotiaaksi asti. Pieni ja vaatimaton oli linnavuori ja sen linnakin. Linnan ympärillä olivat kuitenkin vahvat muurit, joiden suojassa oli kaikki se, mikä mahdollisia ryöstelijöitä eniten kiinnostaisi. Jos Rosmaan hyökättäisiin, vetäytyisivät kaupungin asukkaat linnavuorelle, jota pystyttiin varsin hyvin puolustamaan.

Rosmaan hyökättiinkin toisinaan, sillä se vaikutti merirosvojen mielestä helpommalta kohteelta kuin väkirikkaammat ja paremmin vartioidut satamat. Helpon saaliin toivossa saattoi myös satamassa vie-

raileva kauppiasseurue yrittää ryöstöä, sillä merikauppiaan ja merirosvon ero oli joskus häilyvä. Suurin osa Loputtoman meren rantojen valtioista kielsi tunnuksiensa alla purjehtivilta kauppiailta ryöstöt sekä merellä että maalla, mutta aina rikkeistä ei tullut seurauksia. Etelärannan Artago ja Pohjoisen meren Tinasaaari ja Isosaaari pitivät merirosvousta täysin hyväksyttävänä, kunhan jätettiin rauhaan omaan kansaan kuuluvien ja mahdollisten liittolaisten omaisuus.

Rosma oli itsenäinen valtio, mutta itäiseen naapuriinsa Motuun verrattuna se ei tuntunut sellaiselta. Pieninkin Motun satamakaupungeista oli monin verroin Rosmaa suurempi. Rosma oli oikeastaan vain kauppapaikka, vaikka olikin kehittynyt kohtalaisen vilkkaaksi, sillä sen satama oli Isosaaarelta ja Tinasaaarelta tuleville usein pääte piste, jossa he myivät omat tuotteensa ja ostivat sen, mitä kauppalaivat toivat Rosmaan idempää.

Amir tunsikin pientä syyllisyyttä siitä, että hän kaipasi Motuun. Hänen isänsä Temir oli joutunut lähtemään sieltä maanpakoon, ja vaikutti tyytyväiseltä saatuaan perheensä kanssa asettua Rosmaan, jonne hän oli perustanut kutomon työllistäen sillä itsensä ja vaimonsa lisäksi suuren joukon rosmalaisia. Mutta isä oli sitä ennen tehnyt merkittäviä tekoja, uudistanut Motun hallinnon ja vakiinnuttanut sen järjestelmän, joka siellä edelleen vallitsi. Sellaisten ansioiden jälkeen saattoi tietenkin tyytyä elämäänsä syrjässä ja tekemään vähämerkityksisiä asioita. Amirilla ei ollut aikaansaannoksia, joista hän olisi voinut tuntea ylpeyttä tai

edes tyytyväisyyttä. Motussa hän oli ollut kansan ihailema ja rakastama lapsi, johon oli kohdistunut suuria odotuksia. Hän tunsu pettäneensä ne kaikki, ja myös omat suunnitelmansa siitä, mitä hänestä tulisi.

Lapsena hän oli ihaillut isäänsä, joka oli omistautunut puolustamaan vääryyttä kokeneita ja valvonut oikeudenmukaisuuden toteutumista. Hänen mielestään oli ollut kummallista, että monet ihmiset eivät ymmärtäneet omaa etuaan eivätkä halunneet noudattaa niitä ohjeita, joita isä oikeudenvalvojana antoi, vaikka hänen mielestään ne olivat vaikuttaneet selkeiltä ja oikeilta. Hän arveli sen johtuvan siitä, että ihmiset tiesivät ja ymmärsivät liian vähän, ja hän oli päättänyt aikuisena ryhtyä opettajaksi, joka kertoisi, miten tuli elää elääkseen oikein. Mutta sitä ennen hänen olisi itse pitänyt ymmärtää se niin perusteellisesti, että osaisi selittää sen muille. Hänellä oli käsitys siitä, mikä oli oikein, ja se perustui sisäiseen varmuuteen, jota isä nimitti omantunnon ääneksi ja äiti Jumalan tahdon ymmärtämiseksi. Se selitettiin kuitenkin erilaisissa uskonnoissa ja viisaiden opetuksissa monin eri tavoin. Selityksissä oli joitakin yhtäläisyyksiä, mutta myös eroja, ja vaikka olisi niistä jotain kokenut ymmärtävänsäkin, ei siitä koostunut mitään niin selkeää ja vakuuttavaa, että sitä olisi voinut tarjota valistukseksi.

Tietoa ja ymmärrystä oli vaikea hankkia yksin. Moni kertoi mielellään omia käsityksiään, mutta Amir tunsu kaipaavansa järjestelmällistä opetusta. Motanassa olisi ollut mahdollisuus opiskella temppe-

lin koulussa, jossa oli laaja kirjasto ja päteviä opettajia. Rosmassa oli tarjolla vain alkeisopetusta asioissa, jotka Amir oli omaksunut kauan sitten. Lisäoppia olisi voinut hankkia joissain ammattitaidoissa, kuten parantajana tai kauppiana, mutta ne eivät kiinnostaneet häntä.

Kirjoja sentään oli, sillä Motanan temppelin johtaja Santor lähetti niitä hänelle aina silloin tällöin, kun sai hankittua kopioita, joista arveli olevan hänelle hyötyä. Santor oli lähettänyt myös joitakin omia tutkielmiaan, ja sirpiläisen Seloman kirjoituksia opetuksesta, jotka liitettiin Koora-jumalaan. Uusimmassa lähetyksessä oli ollut mukana kahden vähemmän tunnetun sirpiläisen tuotantoa. Saatteessa Santor oli selittänyt, että tutkielma ihmismielen kolmijaosta oli Metallin temppelin entisen ylipapin Dotarin tekemä, ja rajojensa myöntämisestä oli kirjoittanut Verraka, joka oli ollut vuorimaalainen sotapäällikkö.

Linnan pihalla alkoi olla liikettä, kun varhaisimmat palvelijat kiirehtivät töihinsä. Pääportti ei ollut vielä auki, mutta sivuportista tuli mies taluttaen hevosta. Portin luona olevan soihdun valossa Amir oli tunnistavinaan miehen Soneksi, joka oli Rosman parantajien esimies, ja hevonen oli varmaan hänen nuorempi ratsunsa Muisto, sillä se ei ollut niin tumma kuin Syysi, jolla hän tavallisesti liikkui. Mies lähti taluttamaan hevostaan talleja kohti.

Varsinaisessa linnassa olivat kokoustilat ja virastot, ja siellä asui ainoastaan Rosman hallitsija Antopatere perheineen, mutta linnan ympärillä oli virkailijoiden

ja joidenkin muuten vain merkittävien henkilöiden taloja. Siellä oli myös talo, jossa Amir asui vanhempiensa kanssa, sillä vaikka isä ja äiti johtivatkin kaupungissa sijaitsevaa kutomoa, he eivät asuneet kaupungissa. Toisinaan heitä syytettiin sen takia halusta esiintyä parempina kuin tavalliset kansalaiset, joita he Rosmassa olivat. Mutta luultavasti syynä oli vain se, että yöt kaupungissa olivat usein levottomia, niin kuin ne kai olivat lähes kaikissa satamakaupungeissa. Vartijat pitivät yölliset häiriöt linnan muurien ulkopuolella.

Nuoren miehen tavoin Amir kuitenkin toisinaan piti levottoman yön vaaroja kiehtovampina kuin turvallisuutta. Hän oli illalla taas kerran vieraillut kaupungin kapakoissa. Hän ei ollut juonut paljon, sillä kohtalaisen selvänä hän nautti enemmän siitä kiihkeästä elämisen tunnelmasta, joka noissa paikoissa parhaimmillaan vallitsi. Joskus se kääntyi epäsovuksi ja tappeluksikin, mutta sekin saattoi olla kiinnostavaa niin kauan kuin onnistui pysymään sivullisena. Josain vaiheessa iltaa hänen seuraansa oli lyöttäytynyt nuori mies nimeltä Sasi, joka oli lopulta ollut kovassa humalassa. Mies kertoi, että ei ollut palannut ajoissa laivaansa, ja oli maihin jäätyään lohduttautunut juomalla, mutta nyt hänen viimeiset kuparikolikkonsakin olivat mennyttä, eikä hänellä ollut enää yösijaa. Amir oli ylipuhunut vartijat päästämään miehen hänen kanssaan linnaan, ja oli majoittanut hänet huoneeseensa. Sinne oli oma sisäänkäynti, sillä vanhemmat olivat ymmärtäneet, että Amir tarvitsi aikuistu-

essaan yksityisyyttä. Siellä mies ilmeisesti edelleen nukkui Amirin vuoteessa, ja saisi heräillä kaikessa rauhassa.

Humalan herkistäminä he olivat tunteneet hetkelistä ystävyyttä, ja vaikka kumpikaan ei ollut illan mittaan pyrkinyt lähentelemään, he olivat yhteiseen vuoteeseen asetuttuaan ryhtyneet hyväilemään toisiaan. Kun sellaisen aloitti, sitä ei useinkaan pystynyt lopettamaan ennen kuin päätyi tyydytykseen, joka sai halun raukeamaan. Herätessä humala ja myös ystävälliset tunteet uutta tuttavaa kohtaan olivat haihtuneet. Amir oli noussut ja lähtenyt ulos toivoen mielessään, että yövieras heräisi omia aikojaan ja ymmärtäisi herätessään poistua vähin äänin. Luultavasti hän ei kuitenkaan tekisi sitä, eikä Amirista tuntunut oikein sopivalta ajaa häntä noin vain tiehensä, olihan mies asunnoton ja varaton. Häntä pitäisi jotenkin auttaa, mutta antaen samalla ymmärtää, että tuttavuus ei jatkuisi.

Amir oli lapsena ollut seurallinen ja ystävällinen, ja oli tuntunut helpolta tulla toimeen kaikkien kanssa. Silloin oli luontevasti syntynyt ystävyys-suhteita, joiden perustana olivat yhteiset kiinnostuksen kohteet. Miehistymiseen liittyvät halut olivat muuttaneet tilannetta, sillä niiden takia tuli lähestyttyä ihmisiä, joilla oli houkutteleva ulkomuoto tai käytös, joka lupasi tyydytystä. Sen lisäksi ei useinkaan ollut mitään muuta yhdistävää tekijää, mutta toinen osapuoli ei aina ymmärtänyt sitä. Vähäisin ongelma olivat halailut poikien kesken, sillä usein kumpikin koki tilan-

teen samoin, ja jälkeenpäin oltiin vain hiukan nolos-tuneita. Mutta pojankin kanssa saattoi tulla ongelmia, jos poika koki hyötyvänsä tuttavuudesta, tai luuli peräti rakastuneensa. Naisista Amirille ei ollut kertynyt kovin paljon kokemusta, mutta ne olivat sitäkin kiusallisempia. Nainen ei kai yleensä osannut erottaa halun tyydyttämistä kiintymyksen tunteista. Naimisissa olevat naiset eivät aiheuttaneet suuria vaikeuksia, koska halusivat salata tapahtuneen sivullisilta ja varsinkin aviomieheltään. Mutta oli kiusallista joutua torjumaan ikäistään tyttöä, joka oli ryhtynyt suunnittelemaan yhteistä tulevaisuutta. Sitä oli lähes mahdoton tehdä hienotunteisesti, eivätkä kaikki suostuneet ymmärtämään edes suoraa puhetta, koska hän oli edelleen toisinaan hyvinkin innokas toistamaan ne asiat, joiden takia hän oli heidän seuraansa hakeutunut.

Tallien luota tuli mies, joka lähestyi Amiria. Aamun hämärässä kasvonpiirteitä ei erottanut, mutta oli helppo tunnistaa kävelytyyli ja mustat, runsaat hiukset. Amir sanoi: – Tervehdys, Sone. Et kai sentään tullut varoittamaan minua, että en saa oleskella yksinäisillä paikoilla ainakaan pimeään aikaan, niin kuin teit silloin, kun olin alaikäinen ja sinä olit henkivartijani?

– Tarkkaan ottaen en ole koskaan ollut henkivartijasi, tehtäväni oli vain olla seuralaisesi ja opastajasi, Sone sanoi. – Mutta totta on, että isäsi on pyytänyt minua edelleen hiukan tarkkailemaan, että sinua ei uhkaa mikään vaara.

– Eikö se huoli ole jo turha? Amir kysyi. – Ymmär-
rän, että en voi vierailla Motussa, koska isä ja myös
minut on määrätty pysymään maanpaossa. Mutta isä
ei ole huolissaan omasta turvallisuudestaan täällä
Rosmassa. Jos hän ei ole vaarassa, niin en kai minä-
kään.

Sonen ilmettä ei nähnyt, mutta hänen äänensä oli
isovelimäisen huolehtiva, niin kuin se oli usein ollut
silloin, kun Amir oli ollut Motun oikeudenvälvojan
poika, jolle piti perustella häntä ympäröivien turva-
järjestelyjen tarpeellisuus.

– Motun hallitsija Mander ja neuvoston johtaja
Neri tasapainoilevat tilanteessa, joka edelleen on hy-
vin herkkä, hän sanoi. – Valtansa menettäneiden yli-
mysten keskuudessa on kapinaliikkeitä, ja varsinkin
Nerin johtaman neuvoston merkityksen kasvua pelä-
ttään. Niin kuin hyvin tiedät, Nerin kansansuosiota on
aina lisännyt, että hän on isäsi veli ja sinun setäsi.
Useimmat varmaan jo uskovat, että isäsi on vetäyty-
nyt lopullisesti syrjään, eikä haaveile paluusta Mo-
tuun. Mutta sinusta liikkuu huhuja, että haluaisit Mo-
tanan temppeliin opiskelijaksi ja lopulta opettajaksi-
kin. Pelkkä pelko, että tekisit sen ja käyttäisit kansan-
suosiotasi Nerin tukemiseen, on ehkä joillekin riittä-
vä syy suunnitella sinun surmaamistasi.

Amir ei sanonut mitään, sillä hän tiesi, että Sone oli
oikeassa. Turha oli myöskään kiistää sitä, että hän
olisi halunnut opiskelemaan Motanan temppeliin, jos
se olisi ollut mahdollista. Hän olisi halunnut opiskella
niin pitkälle, että olisi voinut julistaa koko kansalle

sen vanhoillisimpia ja ennakkoluuloisimpia ylimyksii myöten, mikä oli totta ja oikein. Ja tietenkin hän olisi tukenut sitä hallintomallia, jonka hänen isänsä oli luonut, ja jota Mander ja Neri nyt varjelivat, jos hänellä vain olisi ollut tarpeeksi kykyä ja viisautta tehdä niin. Mutta koska hän ymmärsi, että hän ei voinut palata Motuun, hän haaveili mahdollisuudesta levittää valistusta koko maailmalle, josta se ehkä vähitellen tihkuisi myös maahan, jossa hän oli elänyt lapsuutensa.

Valo oli lisääntynyt, ja Sonen kasvoilla näkyi hienoinen hymy.

– En kuitenkaan nyt tullut huolehtimaan turvallisuudestasi, hän sanoi. – Kävin kaupungissa auttamassa maailmaan pienen poikalapsen, ja kun olin palatuani vienyt Muiston talliin, näin sinut ja tulin muuten vain tervehtimään.

– Sinä varmaan olet tyytyväinen elämääsi, Amir sanoi. – Olet kouluttautunut parantajaksi ja koet olevasi hyödyksi. Isä vakuuttaa olevansa onnellinen työskennellessään kutojana ja opettaessaan muitakin siihen työhön. Mutta minusta ei ole oikein mihinkään ammattiin. Voisin tietenkin toimia opettajana, mutta pystyisin antamaan vain alkeisopetusta. Se ei ole sitä, mitä haluaisin tehdä.

Sone näytti myötätuntoiselta ja totesi: – En osaa sanoa tuohon paljon mitään. Minulla ei ole koskaan ollut kovin suuria tavoitteita. Parantajaksi halusin, ja tietenkin haaveilin joskus, että kehittyisin oikein taitavaksi, ja pyrin edelleen kartuttamaan osaamistani.

Mutta minulle riittää olla keskitasoinen parantaja, joka suoriutuu vähäisistä tehtävistä. Se on aivan tarpeeksi palkitsevaa, ja jos taitoni eivät joskus riitä, siihen pitää vain alistua.

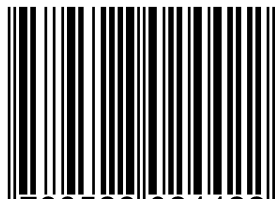
– Minunkin pitäisi varmaan oppia alistumaan, Amir sanoi. – Ainakaan minun ei pitäisi olla tyytymättömän, sillä olen monessa suhteessa etuoikeutettu. Minun ei tarvitse tehdä töitä, joista en pidä, koska toimeentuloni on turvattu. Isä on oikeastaan rikas, vaikka suurin osa hänen omaisuudestaan onkin Nerin hallussa. Neri siirtäisi varoja hänelle, mutta hän ei halua sitä, koska kutomo tuottaa tarpeeksi koko perheemme elättämiseen. Isä on kuitenkin sanonut, että jos tarvitsisin jotain enemmän kuin hän pystyy täällä olevilla varoilla minulle hankkimaan, Neriä voisi pyytää maksamaan sen tuosta isän omaisuudesta.

– Isäsi omaisuudesta minullekin maksettiin niin merkittävää taloudellista tukea, että pystyin opiskelemaan parantajaksi ja sain toimintani hyvään alkuun, Sone sanoi. – Sitä maksettaisiin edelleen, mutta ilmoitin, että en enää halua sitä, koska pystyn jo hankkimaan kaiken tarpeellisen työlläni. Tietenkin isäsi käyttäisi omaisuuttaan sellaiseen, mitä tarvitset.

– Mutta minä kaipaen sellaista, mitä tänne Rosmaan ei voi hankkia, Amir sanoi. – Haluaisin opettaa tullakseni niin viisaaksi, että voisin opettaa viisautta muille.

– Se kuulostaa kauniilta, Sone sanoi. – Mutta joku voi epäillä, että tarkoituksesi on opettaa isääsi vastustaneet ymmärtämään erehdyksensä.

Amir lähtee etsimään totuutta siitä, miten ihmisen tulee elää elääkseen oikein. Hänen haaveenaan on tulla niin viisaaksi, että hän voi valistaa muita. Hän kohtaa matkallaan sekä Dotarin että Verrakan ja saa heiltä ohjausta, ja lopulta hän päätyy Metallin temppeliin viisausopin opiskelijaksi. Amirin haave ei toteudu sellaiseenaan, mutta hän löytää mielenrauhan ja elämäntehtävänsä. Kirja avaa Vuorileijonan varjo -sarjan ja Valkolilja-sarjan filosofista taustaa, ja valpas lukija löytää siitä kaikuja sekä Platonilta että Spinozalta.

9 789528 024422